

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică, de Grig. Dimitrescu.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *In alia Curte de casațiune și justiție,*

secțiunea I: G. G. Peteu și alții cu Eufrosina Doicescu și alții.

Curtea de apel din București, secțiunea I: Ilie I. Dinu cu Elena I. Dinu.

Curtea de apel din Craiova, secțiunea II: Tache Băluță, ca tutor, și alții, cer liberarea și împărțirea unor sume de bani.

Tribunalul Ilfov, secțiunea I: Stefania Stănescu și alții cu Teodora D. Hagi-Stănescu.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ.— *Observație de S. R.*

Art. 409 pr. civ. și legile de ordine publică

(URMĂRE)¹⁾

11. *Precizarea chestiunii ce ne-am propus în acest studiu.* — În urma explicațiilor ce am dat mai sus asupra art. 5 din codul civil, iată cum trebuie să ne formulăm chestiunea ce ne-am propus a trata relativ la art. 409 pr. civilă.

Acest text recunoaște un drept debitorului pensionar sau funcționar, și anume dreptul de a-și sustrage urmării creditorilor săi pensiunea sau leafa, și anume $\frac{2}{3}$ din această leafă tuturor creditorilor — și restul de $\frac{1}{3}$ tuturor afară de acei... ce i-au procurat alimente, etc.

În regulă generală, orice creditor are drept gaj toate bunurile debitorului său; în caz de neexecutare de bună voe, se poate despăgubi vânzând aceste bunuri. Statul însă voește a-și avantaja pe funcționarii și pensionarii săi. Pentru a-i

pune la adăpostul nevoilor zilnice și a evita spectacolul dureros al unei urmăriri excesive, legea declară că leafa funcționarilor și pensionarilor va fi la adăpostul urmării creditorilor. E o compensație ce se dă funcționarului statului, al cărui salariu e uneori mic în raport cu remunerațiile pe care societățile particulare le dau funcționarilor lor, sau cu avantajile pe cari profesiunile liberale le asigură celor ce le exercită.

Legea scoate din gajul creditorilor o parte din averea debitorilor. Ea voește ca pensionarii și funcționarii cari și-au consacrat sau își consacără puterile în serviciul statului, să aibă asigurată existența pe care apuntementele le-o poate procura.

Poate debitorul renunța la acest drept? Adică poate el zice: cu toate că legea dispune să nu pot fi urmărit asupra lefei decât numai pentru a 3-a parte și numai de către acci ce mi-au procurat obiecte de subsistență, totuș îți concedez d-tale un creditor obișnuit — un bancher care îmi împrumuți bani, spre exemplu — să urmărești leafa, sau parte din leafa mea?²⁾

12. *Interesul general se opune ca debitorul să renunțe?* — Socotim că nu, și iată motivele. Mai întâiu, un interes general reclamă ca funcționarul să aibă un drept la care să nu poată re-

2) Vom vorbi de aci înainte numai de funcționari, evident situație e aceeași și pentru pensionari.

1) Vezi *Dreptul* No. 58 din 1910.

nunță. Statul vrea să favorizeze o clasă de persoane, pe funcționari. A da acestor funcționari posibilitatea de a renunța la dreptul pe care li-l recunoaște legea, ar fi contrar ordinii publice.

E în adevăr locul să repetăm aci cele spuse mai sus (No. . . .) și anume că «renunțarea la un drept este contrară ordinii publice, ordecâteori este sigur că aproape totdeauna s'ar face în necunoștință de cauză și fără libertate suficientă. Așa se întâmplă pentru unele drepturi a căror utilitate este îndepărtată și eventuală. În momentul de față, titularul nu vede toată însemnătatea lor; renunțarea ar fi făcută cu ușurință și fără a i se da o atenție deosebită; nici un interes prezent și vizibil nu-l protejează contra solicitărilor acelor cari ar beneficia de renunțare; ar fi aproape rea-voință a le refuza un sacrificiu care, pentru moment, pare așa de ușor; renunțarea ar deveni de stil în contractele create de asemenea drepturi».

Oare nu e tocmai cazul nostru? Funcționarul care dorește a se împrumuta, și care nu e animat decât de această dorință, nu se gândește evident la neexecutare. E cunoscut de fiecare din practică optimismul orărilor debitor, mai ales al românului atât de neprevăzător din fire și atât de rar econom prin natură. Să dea voe creditorului să-i urmărească a 3-a parte din leafă? Asta nu e lucru greu. Ba e chiar mulțumit că acel ce binevoeste a-l împrumuta nu-i cere altă garanție, o ipotecă bunăoară, imposibilă de procurat, sau o cauciune atât de greu de găsit. Că, mai târziu, la scadență, o să se vadă lipsit de o parte din resursele lui? Aceasta nu se va întâmpla, căci până atunci va plăti. Îi vine cumva în minte să refuze? Dar asta e probă, va fi răspunsul inevitabil al creditorului, că nu ai intenția să plătești. La toate aceste argumente va fi greu debitorului să refuze a da o declarație că renunță la dreptul ce are de a scoate din gajul creditorilor leafa sa, și aceasta fiindcă «în momentul de față el nu vede toată utilitatea și însemnătatea dreptului ce are, drept care nu-i conferă o utilitate imediată». Nu e vorba de acum, e vorba de ce are să fie peste 9 luni, peste un an. Până atunci «mai este vreme», zice românul.

Iată ceea ce legea vrea să evite. Ea vrea să protejeze pe funcționar. Se poate zice, după cum a zis Vareilles-Sommières, că în cazul de față legea protejează o adevărată incapacitate, după cum protejează incapacitatea minorului, a femeii măritate, etc., cu diferența că în speță e vorba de o incapacitate specială, determinată de ignoranță, neprevădere și constrângere morală.

Renunțarea consimțită în asemenea condițiuni ar fi deci contrară ordinii publice, căci ar fi urmată de ruină, regrete, recriminări, societatea ar fi turburată și scopul legiuitorului n'ar fi atins.

13. *Textul art. 409 oprește pe debitor să cedeze.*— După aceste considerațiuni generale, să vedem ce zice și textul.

O primă dispozițiune a art. 409 prevede că pensiile și lefurile nu se pot *ceda*, nici în total nici în parte. Prin urmare, un funcționar nu poate cu voia sa să înstrăineze, să vândă o parte cât de mică din leafa sa. Aceste sume au o anume destinație dela lege: să servească pentru întreținerea lui; nu se pot înstrăina, nu se pot întrebuința în alt scop. Consecința unei înstrăinări va fi deci nulitatea. Când cesionarul va veni să încaseze leafa sau pensia, autoritatea publică îl va refuza, *cu toate că debitorul a consimțit*, și aceasta fiindcă el nu putea consimți. Rămâne cesionarului dreptul de a cere cedantului (funcționarul) restituirea prețului pe care pensionarul l-a primit, îmbogățindu-se pe nedrept, preț însă care iarăș nu va putea fi urmărit asupra lefei.

Prin urmare, alienarea făcută cu voia debitorului nu e valabilă, fiindcă debitorul vânzându-și leafa, renunță la dreptul pe care legea i-l recunoaște ca suma să fie la adăpostul creditorilor și să servească pentru întreținerea sa.

E vorba de o dispoziție protectoare făcută în interesul funcționarului datornic.

Dar, după cum vedem, textul vorbește de cesiune; quid în privința urmăririi? Leafa nu se poate ceda de funcționar. Se poate ea urmări de creditorii acestuia?

14. *Din aceeaș dispoziție rezultă implicit că nici urmărirea nu e posibilă*— Considerațiile de echitate sunt aceleași, scopul legiuitorului este acelaș; în sfârșit, o analogie perfectă există între

ambele ipoteze, cea a cesiunii voluntare și cea a urmăririi silite. Și această analogie de situație merge până acolo încât chiar dacă legiuitorul n'ar fi zis nimic despre urmărire, totuș s'ar fi înțeleles dela sine că urmărirea lefei sau pensiunii nu se poate face.

Dacă cesiunea e oprită, *a fortiori* urmărirea cată să fie oprită. Cea dintâiu e făcută cu voia debitorului, s'ar putea pricepe la rigoare ca ea să fie admisă. Funcționarul știe că nu are altă resursă decât mica sa leafă. Dacă o înstrăinează, el va suferi consecințele, nu altul. Dar a știut și a voit aceasta, nu e luat pe nepregătite.

Cu urmărirea însă lucrul ar fi mai dificil. Chiar într'un sistem în care cesiunea ar fi admisă, urmărirea din partea creditorilor ar putea fi oprită. În adevăr, împrumutul e o operație cu mult mai periculoasă ca cesiunea. Funcționarul crede că va plăti. El s'a angajat să-și achite datoria, nu se așteaptă să-și vadă leafa reținută. Pentru un om cu socoteală, evident e acelaș lucru. Un om cumpănit trebuie să știe că pentru a achita datoria, va trebui să se restrângă tot din leafă. Dar prevederea, această rară calitate, dacă e foarte dezvoltată la furnică, lipsește adesea la oameni. De aceea, s'ar putea imagina un sistem în care cesiunea să fie permisă de legiuitor, fiind făcută cu deplină cunoștință de funcționar, iar urmărirea din partea creditorilor nu, fiind numai o consecință a unui împrumut nesocotit; cam în felul cum Romanii permiteau femeii să alieneze cu titlu oneros și gratuit chiar, dar interziceau prin Senatusconsultul Veleian intercesiunea (cauțiunea) pentru altul, un act mai puțin important ca înstrăinarea, dar mai grav prin aceea că femeia nu i-a putut calcula consecințele.

Dar într'un sistem ca al procedurii noastre, unde cesiunea e expres interzisă, ar fi un nonsens să se autorize urmărirea. În adevăr, dacă cesiunea ar fi oprită și urmărirea nu, ar urma că leafa nu se poate înstrăina de bună voie, dar silit, da.

Ar urma ca actul prin care debitorul funcționar își vinde leafa nu e valabil, dar se poate ajunge la acelaș rezultat, când acest funcționar se împrumută pur și simplu, și în urmă credi-

torul, pentru a se îndestulă, îi urmărește leafa. Or, aceasta nu se poate susține. Adevărul este că interdicția de a cedă implică interdicția de a se urmări cea sumă, căci ce face în definitiv debitorul care se obligă, decât își expune întreg patrimoniul său ca gaj creditorului care să-l poată vinde în caz de neexecutare. Am vedeă astfel un debitor care nu poate dispune de leafa sa cedând-o, dar poate dispune de ea oferind-o drept gaj creditorului. Interdicția de a aliena implică interdicția de a expune ca gaj creditorilor săi.

Dealtminteri, nu poate rămâne o umbră de îndoială în această privință. Ordecâteori cineva nu poate înstrăina unele bunuri, nu poate face nici mai puțin, adică a se obliga asupra acelor bunuri, fiindcă oferta lor ca gaj înseamnă o înstrăinare eventuală (în caz de neexecutare). Exemplul femeii dotale e destul de doveditor.

Concluzie. Dacă art. 408 nu ar fi spus nimic, din faptul că funcționarii și pensionarii nu pot cedă leafa și pensia lor, rezultă că această leafă și pensie e la adăpostul urmăririi din partea creditorilor.

15. *Art. 409 oprește expres urmărirea* — Dar textul art. 409 are o dispoziție în privința urmăririi. El zice: «*nu se pot urmări*», și prin aceasta spune textual și ceea ce ar fi rezultat și fără o mențiune expresă. În urmă însă adaogă: *decât până la o treime... de unii creditori... printre cari acei ce au procurat alimente debitorului și familiei sale*. Prin urmare, după ce consacră principiul neurmăribilității, face o excepție; după ce zice că creditorii nu pot urmări leafa și pensiunea, adaogă: afară de acei ce au procurat alimente funcționarului. De unde până acum protejase pe debitorul funcționar, scoțând din gajul creditorilor leafa și pensiunea, acum favorizează pe unii creditori, cărora le reîntregește gajul micșorat prin dispoziția de mai sus.

Și motivul acestei noi dispozițiuni e foarte rațional: legea nu vreă ca funcționarul să-și înstrăineze direct (cesionând) sau indirect (expunând-o la urmărire) leafa sa pentru ca să aibă cu ce se întreține. Scopul legiuitorului a fost ca funcționarul să aibă existența asigurată. Or, dacă un creditor a ajutat pe un debitor tocmai ca să

trăiască, scopul legii e atins, leafa ce se urmărește a servit pentru alimente, nu mai e motiv ca să fie rezervată debitorului.

Pentru acest creditor deci, leafa și pensiuuea e urmăribilă, însă numai până la o treime, adaogă textul, tot din dorința de a favoriză pe debitor. Altfel, dacă nu ar fi adăogat nimic, creditorul acesta ar fi trebuit să poată urmări toată leafa. Și așa ar fi urmat să fie în rigoarea principiilor: creditorul care a ajutat pe funcționar ca scopul legii să fie atins, ar trebui să poată urmări toată leafa. Totuș legiuitorul, care vreă ca funcționarul să se bucure de o protecție mai mare din partea lui, nu dă voe să se urmărească decât o treime. S'ar putea, spre exemplu, ca un funcționar să fi cheltuit pe altceva leafa și să fi primit apoi în decurs de mai multe luni alimente dela o persoană. Aceasta vine să-și reclame sumele întrebuințate pentru întreținere și îi ia toată leafa. Ce-i mai rămâne pe viitor? Trebuie iar să recurgă la un creditor binevoitor, și așa mereu mai departe. Pentru a evita aceste consecințe, art. 409 îi rezervă două treimi pentru orice împrejurare, și pune o treime la dispoziția creditorilor cu creanțe alimentare.

După cum vedem, legea aruncă mingea, care reprezintă dreptul, când la unul, când la altul. Intâiu funcționarului, căruia îi asigură deplina folosință a lefei; apoi, din ceata de creditori cari stau în fața debitorului, numai creditorilor cu creanțe alimentare, căroră nu le-o lasă multă vreme (fiindcă n'au dreptul decât asupra unei treimi), ci le-o ia și o restituie din nou debitorului (asigurându-i dreptul la celelalte două treimi).

Repetăm încă odată că excepția dela principiul neurmăribilităței e făcută numai pentru unii creditori. Acei ce au procurat obiecte de subsistență, trebuie să îndeplinească această condiție. Dacă nu, intră în clasa celorlalți creditori, și adio mingea.

O mică deviere înainte de a trece mai departe.

(Va urmă).

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audențele dela 28 Iunie 1910

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

G. G. Peteu și alții cu Eufrosina Doicescu și alții

PERIMARE. — ACT DE PROCEDURĂ CU CARACTER CONTRADICTORIU. — DOSAR. — DISPARIȚIE. — ACȚIUNE NOUĂ ÎN JUSTIȚIE. — ÎNTRERUPEREA PERIMĂREI. — ART. 257 PR. CIVILĂ.

Potrivit art. 257 din procedura civilă, act întreprător de perimare este orice act de procedură cu caracter contradictoriu făcut de partea interesată.

Astfel, când, printr'un caz de forță majoră, dispare un dosar, partea interesată intentând o nouă acțiune întrerupe cursul perimării, de oarece această nouă acțiune trebuie să fie considerată ca un act de procedură cu caracter contradictoriu, prin care partea și-a manifestat în mod neîndoios voința sa de a da curs vechei acțiuni care eră în curs de a se perimă.

No. 401.— Respins, ca neintemeiat, recursul făcut de G. G. Peteu și alții contra sentinței tribunalului Brăila, secțiunea I, cu No. 119 din 1910, dată în proces cu Eufrosina Doicescu și alții.

S'au ascultat: d-l avocat C. G. Dissescu, în desvoltarea motivelor de casare; d-l avocat I. Lahovary, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Greșită interpretare și violare a art. 257 din procedura civilă și exces de putere.

«Instanța de fond deși constată în fapt că au trecut mai mult de două ani de când cererea d-lor Doicescu din 1881 a rămas în nelucrare, totuș, prin greșită interpretare și violare a art. 257 din procedura civilă și cu un invederat exces de putere, găsește că această cerere nu poate fi perimată, fie din preținse motive de forță majoră, cari chiar de ar fi existat, încă nu ar putea împiedică perimarea, fie din cauza unei alte acțiuni ce una din părțile din acțiunea dela 1881, a intentat tocmai la 1909, și care, după instanța de fond, ar împiedică perimarea cererei rămasă timp de peste 20 ani în nelucrare.»

Având în vedere că, prin sentința supusă recursului, tribunalul a respins ca nefondată cererea făcută de recurenți de a se perimă acțiunea intentată în anul 1881 de către Petru Frone și Ana Doicescu pentru revendicarea averii rămasă de la defuncta Manda Fre, acțiune pentru care se formase dosarul No. 2386 din 1881; că tribunalul a respins această cerere de perimare pentru două motive, invocate de intimați ca mijloace de apărare contra cererei de perimare și anume: 1) pentru că dosarul No. 2386 în care se află acțiunea din 1881, a fost distrus în anul 1888 cu ocazia incendiului tribuna-

lului Brăila, după cum rezultă din constatarea comisiei speciale însărcinată a cerceta care acte au dispărut prin acel incendiu și care nu; că distrugerea aceluia dosar constituie un caz de forță majoră, care a pus pe intimați fără voia lor în imposibilitate absolută de a mai continua procesul; și al 2-lea pentru că, înainte de a se introduce această cerere de perimare (9 Martie 1910), și înainte de a se găsi dosarul No. 2386 din 181, care se crede distrus de incendiu, intimata Eufrosina Doicescu a intentat la 28 Ianuarie 1909 în contra recurenților o nouă acțiune, având aceiaș cauză și acelaș obiect ca prima acțiune. Că această nouă acțiune, având un caracter contradictoriu a împiedicat perimarea acțiunii primitive;

Considerând că prin motivul de recurs s'a susținut că tribunalul a violat și rău interpretat art. 257 pr. civ. când a hotărât că acțiunea nu poate fi perimată atât pentru motivul că ar exista o cauză de forță majoră, cât și pentru motivul că s'a intentat o nouă acțiune;

Considerând că, după art. 257 pr. civ., se privește ca act intrerupător de perimare, orice act de procedură făcut de partea interesată cu caracter contradictoriu;

Considerând că, în speță, intimata Eufrosina Doicescu a intentat la 28 Ianuarie 1909 în contra recurenților o nouă acțiune având acelaș obiect și aceiaș cauză ca cea d'întăiu;

Că, în împrejurările cauzei, această nouă acțiune trebuie să fie considerată ca un act de procedură cu caracter contradictoriu prin care partea și-a manifestat în mod neândoios voința sa de a da curs acțiunii din 1881, și aceasta cu atât mai mult cu cât față cu disparițiunea dosarului, intentarea unei noi acțiuni era singura cale ce-i mai rămânea pentru a manifesta voința de a continua instanța;

Că, prin urmare, acțiunea cea nouă de la 28 Ianuarie 1909 fiind anterioară cererei de perimare, care a fost făcută de recurenți la 9 Martie 1909, a avut de efect să intrerupă cursul termenului de perimare a acțiunii din 1881;

Că, obiecțiunea ce se face că această nouă acțiune a fost repartizată la secția II a tribunalului, n'are nici o însemnătate, de oare ce în urma intentării acțiunii, tribunalul Brăila având și a doua secțiune, noua acțiune a putut să fie repartizată la secția II-a a tribunalului;

Că, tribunalul hotărând astfel și respingând cererea de perimare, nu a violat întru nimic art. 257 pr. civ. cum se susține prin motivul de recurs;

Că, întru cât sentința supusă recursului se menține pe aceste considerații, este fără interes a se mai cerceta dacă sunt sau nu întemeiate și motivele pe care tribunalul le deduce din existența unei cauze de forță majoră, pentru a respinge cererea de perimare;

Că, astfel fiind, recursul este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA I

Audiența dela 21 Iunie 1910

Președinta d-lui D. G. Maxim, consilier

Ilie I. Dinu cu Elena I. Dinu

CONSILIU JUDICIAR — ACȚIUNE INTENTATĂ DE SOȚIE CONTRA SOȚULUI.— AUTORIZARE.— ART. 197 ȘI 207 COD. CIVIL.

AUTORIZARE MARITALĂ.— DACĂ POATE FI ȘI TACITĂ.— FIGURAREA SOȚULUI ÎN JUSTIȚIE.— DACĂ POATE CERE ANULAREA ACȚIUNII PENTRU LIPSĂ DE AUTORIZARE.

1° În materie de numire de consiliu judiciar, legiuitorul dând femeii dreptul de a cere a se numi soțului său un consiliu judiciar pentru cauză de prodigalitate, este evident că nu i-a conferit acest drept decât în conformitate cu dispozițiunile art. 197 din codul civil, care în mod general și categoric pune îndatorire femeii măritate care intențază o acțiune, de a cere autorizarea soțului său și în caz de refuz de a obține pe aceea a justiției.

2° Autorizarea soțului putând fi și tacită, acesta nu mai poate cere anularea acțiunii intentată de soția sa și a hotărârii dată pentru lipsă de autorizare, când el a figurat în instanță și a pus chiar concluziuni, dându-și prin aceasta autorizațiunea sa în mod tacit.

No. 137. — Ilie I. Dinu a făcut apel contra sentinței tribunalului Ilfov, secția II, cu No. 679 din 1909, dată în procesul cu soția sa Elena I. Dinu.

S'au ascultat: d-l avocat C. Nacu, în desvoltarea incidentului de nulitatea acțiunii, d-l avocat I. Cezărescu, în combateri; d-l procuror G. A. Drăghici, în concluziuni.

Curtea,

Având în vedere că d-l avocat C. Nacu, din partea apelantului Ilie I. Dinu, cerând a se anulă acțiunea intentată de soția acestuia, intimata Elena I. Dinu, prin care, cere a se numi un consiliu judiciar pe motiv că este prodig și ca atare a se anulă hotărârea tribunalului Ilfov secția II No. 679 din 1909, prin care i s'a încuviințat cererea, numindu-i-se consiliu judiciar d-l I. Moisescu, susținând că această cerere este nulă, întrucât s'a introdus în instanță fără autorizația sa ca soț și fără autorizațiunea justiției, în caz când ar fi refuzat de a da o atare autorizațiune, urmează a se vedea dacă această susținere este întemeiată;

Având în vedere că legiuitorul prin art. 197 și 207 cod. civ. dispunând în mod categoric, sub pedeapsă de nulitate, că femeia nu poate porni judecată fără autorizațiunea bărbatului său, iar prin art. 200 cod. civ. dispunând că dacă bărbatul se opune a'i da autorizațiune, tribunalul poate da această autorizațiune, este evident că

intimata fiind femeia măritată, nu putea intentă acțiunea de față fără autorizațiunea soțului său, iar în caz de refuz, fără autorizațiunea justiției. În conformitate cu suscitatul text de lege, fiind femeie măritată, dânsa era ținută a cere autorizațiunea soțului său, căci legiuitorul prin suscitatul text de lege în mod categoric prescrie aceasta, dispunând în același timp prin art. 207 cod. civ. că de va fi pornit judecata fără autorizațiune, atât dânsa cât și bărbatul său, precum și moștenitorii lor, vor putea cere anularea pornirii de judecată. Numai în pricini criminale sau polițienești, femeia măritată poate sta în justiție fără autorizațiunea soțului, căci legiuitorul prescrie aceasta în mod formal prin art. 198 cod. civ. Asemenea autorizarea soțului nu se cere în materie de divorț și în materie de separațiune de bunuri. În materie de divorț, femeia măritată n'are nevoie de autorizațiunea soțului său, pentru că în această materie în care se află în conflict direct cu soțul, președintele tribunalului îi dă învoire de a cită pe bărbat, ceia ce ține loc de autorizare, iar în materie de separațiune de bunuri, legiuitorul în mod precis prin art. 1259 cod. civ. arată că această cerere nu se va socoti formată de cât după ce se va fi autorizat de președintele tribunalului;

Considerând că legiuitorul în materie pentru numirea consiliului judiciar, dând femeiei dreptul de a cere a se numi soțului său-consiliu judiciar pentru cauză de prodigalitate, este evident că nu i-a putut conferi acest drept de cât în conformitate cu dispozițiunile art. 197 cod. civ., care în mod general și categoric, pune îndatorire femeiei măritate care intentă o acțiune de a obține autorizarea soțului său, iar în caz de refuz de a obține autorizarea justiției;

Dacă legiuitorul ar fi voit a dispensa în această materie pe femeia măritată de autorizarea soțului sau a justiției, ținând compt că s'ar găsi în conflict cu soțul său și ca atare n'ar mai fi necesar d'a i se cere autorizare, ar fi prevăzut această excepțiune, neexistând nimic în această privință, este cert că legiuitorul a înțeles că femeia măritată și în această materie este obligată a se conforma dispozițiunilor art. 197 cod. civ. și ca atare a cere autorizarea bărbatului, iar în caz de refuz a obține autorizarea justiției;

Considerând că dacă aceasta este exact, nu este mai puțin adevărat că întrucât autorizarea soțului poate fi expresă sau tacită, nu se mai poate susține în mod serios că în cazul de față intimata n'ar fi avut autorizațiunea soțului său. În speță, soțul și-a dat autorizațiunea în mod tacit, căci figurând la prima instanță ca parte, nu numai că n'a făcut nici o obiecțiune în această privință, dar a și pus concluziuni în cursul procesului, și ca atare, figurând în instanță la diferite înfățișări și punând concluziuni, de și n'au fost prevăzute când s'a dat hotărârea, este evident că în mod tacit a dat autorizațiune soției sale și ca atare astăzi în instanță nu mai este în drept de

a cere anularea acțiunii și a hotărârei pentru lipsa de autorizare (a se vedea D. Alexandresco vol. I pag. 763 noua ediție și Planiol vol. I pag. 326);

Pentru toate aceste motive, în unire cu d-l procuror G. Drăghici, respinge acest incident ca nefondat.

Semnați: D. G. Maxim, Ar. Alexandrescu Th. Brăiloiu.

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA

SECȚIUNEA II

Audiența dela 23 Octombrie 1909

Președinta d-lui C. A. Vălimărescu, președinte

Tache Băluță, ca tutor, și alții, cer liberarea și împărțirea unor sume de bani

PARTAGIU.— ADMITEREA LUI ÎN PRINCIPIU.— DACĂ SE POATE ADMITE DISTRIBUIREA UNEI SUME DE BANI ÎNTRE MOȘTENITORI ÎNAINTE DE FACEREA LOTURILOR.

TUTELĂ. — TUTOR LEGAL. — DACĂ POATE PRIMI O SUMĂ DE BANI DEPUȘĂ PE CONTUL MINORULUI.— ACT DE DISPOZIȚIE.

1° Din moment ce justiția a rezolvat partagiul averii unor minori prin admiterea lui în principiu, când s'a fixat partea fiecărui copărtaș, rămânând a se face în urmă loturile, nimic nu se opune ca o sumă de bani provenită din vânzarea unei păduri care face parte din patrimoniul minorilor în indiviziune, să se împartă între acești moștenitori, înainte de formarea loturilor, cari se vor face atunci când toate lucrările preliminare vor fi terminate.

2° Tutorul legal neputând face decât acte de administrație, tribunalul nu-i poate liberă o sumă consemnată pe numele minorului al cărui tutor este, de oarece prin liberarea acelei sume ar fi să i se permită a face acte de dispoziție, întrucât ar dispune de acea sumă care e imobilizată, fiind depusă la Casa de depuneri și consemnațiuni pe numele minorului.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Tache Băluță, tutorul legal al minorului său fiu Ștefan T. Băluță, preotul Pavel Ionescu, preotul D. Sutescu și Ana preotul I. Demetrescu, contra încheierii trib. Dolj secția I No. 6402 din 1909;

Având în vedere că înaintea primei instanțe s'a cerut de T. Băluță, tutorul legal al minorului său fiu Ștefan T. Băluță, împărțirea în două părți a averii rămasă dela defunctul M. Leoveanu, din care o jumătate se cuvine minorului; că trib. a admis în principiu partagiul, iar în ce privește pădurea situată pe moșia Amărăști și casele din Craiova, strada sf. Dumitru, a dispus a se vinde prin licitație publică, într-o cât expertul numit în cauză

a opinat că nu se poate împărți comod în natură; — că, de o camdată nu s'a vândut de cât pădurea cu suma de 181.300 lei, din care adjudecatorul, a depus suma de 90.650 lei, sub recipisa administrației financiare Dolj No. 1082 din 1809;

Că, din această sumă, apelanții înainte de formarea loturilor, au cerut trib. să dispună a se plăti taxele succesiunii în sumă de 58,742 lei și 30 bani, iar restul în sumă de 31.907 lei și 70 bani, să-l libereze astfel: suma de 23.463 lei și 20 bani, apelanților preotul Pavel Ionescu, preotul D. Sitescu și Ana preotul I. Dumitrescu, iar suma de 8.444 lei și 50 bani, apelantului T. Băluță tutorul legal al minorului său fiu Ștefan; că trib. prin încheierea No. 6402 din 1909, a admis a se plăti numai taxa de înregistrare, iar restul sumei de 13907 lei și 70 bani, coprinși în recipisa Casei de depuneri și consumații No. 33289 din 1909 a dispus a se împărți după ce se va vinde și casele din Craiova, când se va face partagiul definitiv, intru cât în partagiul sunt interese de minori;

Considerând că, în adevăr, partagiul averii minorilor se face prin justiție și, în cauza de față, justiția a rezolvat partagiul prin admiterea lui în principiu, când s'a fixat partea fiecărui copârtaș, rămâind a se face loturile în urmă;

Că, în o asemenea împrejurare, nimic nu se opune ca o sumă de bani provenită din vânzarea unei păduri să fie împărțită între moștenitori înainte de formarea loturilor, cari se vor face atunci când toate lucrările preliminare vor fi terminate;

Considerând însă că în ce privește suma de lei 8444 și 60 bani, cuvenită minorului Ștefan I. Băluță, această sumă nu se poate liberă tutorului apelant, de oarecândsul nu poate să facă de cât acte de administrație, iar nu de dispoziție;

Că, a i se liberă tutorului legal suma în chestiune, ar fi a i se permite să facă acte de dispoziție, întrucât ar dispune de acea sumă, care e imobilizată, fiind depusă la Casa de depuneri și consemnațiuni pe seama minorului; că, prin urmare, cererea apelanților preoții P. Ionescu, D. Sitescu și Ana preotul I. Dumitrescu urmează a se admite și a li se liberă suma cerută de lei 23.463 și 20 bani, iar suma de 8444 lei și 50 bani, cuvenită minorului Ștefan I. Băluță, să rămâe consemnată la Casa de depuneri și consemnațiuni, și recipisa ce se va liberă să se păstreze la tribunal.

Pentru aceste motive, în majoritate, admite, în parte, apelul.

Semnați: Ath. Herăscu, I. Sinescu, Al. Radian.

Opiniune

Sub-semnații, diferim de majoritate numai în ceea ce privește liberarea sumei de 8444 lei și 50 bani apelantului Tache Băluță, tutorul legal al minorului său fiu, pentru următoarele motive:

Considerând că, dacă în patrimoniul minorului se află avere mobilă care se consumă prin întrebuințare, cum sunt banii, uzufructuarul devine proprietar al ei, rămâind debitor al prețului; că, deși art. 541 din codul civil impune uzufructuarului să dea cautiune, totuș acelaș text dispensează pe uzufructuarul legal, cum e părintele minorului, de această obligație;

Pentru aceste motive, suntem de părere a se admite apelul și a se dispune ca suma de 23.463 lei și 20 bani să se libereze apelanților Ana preotul Ion Dumitrescu, preotul Pavel Ionescu și preotul D. Sitescu, iar suma de 8444 lei și 50 bani, să se libereze apelantului Tache Băluță, tutorul legal al minorului său fiu Ștefan T. Băluță.

Semnați: C. Vălimărescu, M. Măinescu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Aadiența dela 18 Ianuarie 1910

Președinta d-lui Eftimie Antinescu, președinte
Judecător-unic

Stefania Stănescu și alții cu Teodora D. Hagi-Stănescu

SÜCCESIUNE.— EREDE REZERVATAR.— REZERVĂ.— LEGAT DIN
COTITATEA DISPONIBILĂ.— CUMUL.— STIPULAȚIUNE EXPRESĂ.—
ART. 846 COD. CIV.

Eretele rezervatar nu poate, pe lângă rezervă, să cumuleze și un legat din partea disponibilă, pe temeiul unui testament, decât numai în cazul când legatul i-ar fi fost lăsat în mod expres cu dispensă de raport, astfel că, în cazul când o asemenea stipulațiune expresă n'a fost făcută de testator, moștenitorul rezervatar care are în favoarea sa un legat particular, va trebui să impute legatul asupra rezervei sale.

Tribunalul,

Asupra acțiunii intentată prin petiția înregistrată la No. 36428 din 1909 de către Stefania, Constantin, Adrian și Ecaterina Stănescu contra Teodorei D. Hagi-Stănescu.

Având în vedere că obiectul acestei acțiuni este de a fi obligată Teodora D. Hagi-Stănescu să plătească reclamanților legatele în valoare de 12.050 lei în efecte, și anume: câte 3000 lei cuveniți fiecăruia din cei trei reclamanți, Stefania, Constantin și Adrian Stănescu, iar 50 lei, plus procente, Ecaterinei Stănescu, drept legate lăsate de bunicul lor, Dumitru Hagi-Stănescu, prin testament.

În ce privește acțiunea principală:

Având în vedere că, la această acțiune, pârâta opune inadmisibilitatea dreptului reclamanților de a cumula rezerva cu legatele ce ar urmă să se deducă din disponibil, dacă s'ar admite acțiunea;

Având în vedere că, față cu această opunere, chestiune

nea ce urmează a se rezolvă de tribunal este: dacă moștenitorul rezervatar care a uzat de dreptul său de rezervă poate cumula pe lângă rezervă și un legat particular din disponibil;

Având în vedere că, dacă chestiunea este în adevăr controversată în doctrină în ce privește dreptul eredului rezervatar de a primi un legat particular când a renunțat la rezerva ce i se cuvine din succesiune, apoi nu e mai puțin adevărat că, în ceia ce privește dreptul aceuiaș erede rezervatar de a primi un legat particular, când și-a primit și dreptul său din rezervă, este generalmente și fără discuție admis, mai ales în legislatura noastră, față de art. 846 cod. civ. după care nu-i este permis să cumuleze pe lângă rezervă și un legat din partea disponibilă pe temeiul unui testament de cât numai în cazul când legatul i-ar fi fost lăsat în mod expres cu priceput sau cu dispensă de raport;

Considerând că, rațiunea pentru care legiuitorul prin art. 846 cod. civ. a pus acest principiu, a fost de a da testatorului dreptul ca din cotitatea disponibilă să poată avantaja pe unii dintre erezi în defavorul altora, determinat fiind întru aceasta de afecțiunea sau de considerațiuni deosebite ce ar milita în favoarea unora din erezi, iar a altora nu, putând ca avantajatul să fie chiar unul din erezii rezervatari; acesta, prin urmare, pe temeiul solitudinii deosebite din partea testatorului, ca și a voinței exprese a acestuia, are să primească pe lângă rezervă și un legat sau o donațiune din disponibil, numai să se fi spus în mod expres de testator că este dată peste partea sa de rezervă;

Considerând că, dacă o asemenea stipulațiune expresă n'a fost făcută de testator, moștenitorul rezervatar care are în favoarea sa un legat particular va trebui să impute legatul asupra rezervei sale;

Considerând că, față cu aceasta și față de testamentul defunctului Dumitru Haği-Stănescu prin care reclamanților de astăzi Ștefania, Constantin și Adrian Stănescu nu le lasă legatele cu dispensă de raport, dâșii urmează ca să impute acest legat asupra rezervei ce și-au luat-o, iar nu să le obție de la legatara universală, pârâta de astăzi, din partea sa; acțiunea lor deci din acest punct de vedere cată a fi respinsă ca nefundată.

În ce privește acțiunea Ecaterinei Stănescu de a i se plăti de către legatara universală legatal particular de 50 lei plus procente de la data acțiunii de față, întru cât dânsa ca soție a lui Ion Stănescu, fiul testatorului, nu intră în categoria celorlalți reclamanți, iar dreptul său nefiind contestat, acțiunea sa conform art. 895 cod. civ. cată a fi admisă, obligându-se pârâta la plata sumei de 50 lei plus procente de la 25 Noembrie 1909 data intentării prezentei acțiuni.

În ce privește cererea reconvențională:

Având în vedere că, fiind necontestat că reclamanții Ștefania, Constantin și Adrian Stănescu, pe temeiul ac-

țiunii lor, învederat nefundat au cerut și obținut poprirea sumelor ce i se cuvin pârâtei din succesiunea defunctului ei soț, prin aceasta au imobilizat și oprit de fructificare sumele cuvenite acesteia dela data intentării acțiunii de față până astăzi, și ca atare cauzând un prejudiciu pârâtei, apreciat de tribunal la 400 lei, reclamanții Ștefania, Constantin și Adrian Stănescu cată să repare acel prejudiciu prin condamnarea lor la plata acelei sume cu titlu de daune, plus a sumei de 100 lei drept cheltueli de judecată.

Pentru aceste motive, admite acțiunea, etc.

Semnăt: Eltimie Antonescu.

Observație.— Vezi asupra chestiunii judecată de tribunal prin hotărîrea de mai sus, deciziile Curței din București, *Dreptul* din 1886, No. 29 și din 1890, No. 82, precum și D. Alexandresco, t. III, p. 523 urm. (ed. 1-a). S. R.

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN LYON (Secția II)

Audiența dela 11 Iulie 1909

Președința d-lui Bussière, prezident

DONAȚIUNE DEGHIZATĂ. — CONTRACT CU TITLU ONEROS. — VÂNZARE. — VALIDITATE. — CONDIȚIILE CE TREBUE SĂ ÎNTRUNEASCĂ DONAȚIUNEA. — ART. 931 ȘI 948 C. CIV. (813 ȘI 827 ROMÂN).

Pentru ca o donațiune deghizată sau ascunsă sub forma unui contract cu titlu oneros, în specie o vânzare, să poată fi declarată validă, cu toată neobservarea formelor prescise de art. 931 urm. din codul civil (813 urm. c. civ. rom.), se cere ca ea să prezinte caracterele constitutive ale contractului sub a cărui formă este ascunsă, și să întrunească toate condițiile de fond ale donațiilor.

Prin urmare, este anulabilă donațiunea ascunsă sub forma unui contract de vânzare, dacă acestui act îi lipsesc elementele esențiale acestui contract, precum este, de exemplu, indicarea unui preț serios, și dacă nu este însoțit de actul estimativ prevăzut de art. 948 c. civ. (827 c. civ. rom.) pentru donațiunile de lucruri mobile. (Din D. P., 1910. 2. p. 100).

Observație. — Jurisprudența și o parte însemnată din doctrină se pronunță în mod categoric pentru validitatea donațiilor deghizate sau ascunse sub forma unui contract cu titlu oneros. Vom cită numai deciziile cele mai recente. Vezi C. Iași, *Cr. judiciar* din 1901, No. 77 (cu observ. d-lui profesor D. Alexandresco); Trib. Dolj și C. Craiova, *Cr. judiciar* din 1908, No. 14 și *Dreptul* din acelaș an, No. 56; Trib. Vaslui, *Dreptul* din 1909, No. 73 (cu observ. noastră), etc. Această jurisprudență, care se substitue legii, este însă cu drept cuvânt criticată de către d-l profesor D. Alexandresco. Vezi de acest autor, *Dreptul civil român*, tom. IV, p. 161 urm. (ed. 1-a) și tom. V, p. 270, nota 2. — Vezi în sensul nevalidității acestor donațiuni, Trib. Gorj, *Dreptul* din 1891, No. 67 și C. Iași, *Dreptul* din 1881, No. 4 (decizie casată).

S. R.